

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili
Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesi gereğince **Dışişleri Bakanı Sn. Hakan FİDAN** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 17.12.2025

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

Avrupa Birliği ile Türkiye arasında uzun yıllardır devam eden vize serbestisi süreci, teknik kriterlerin büyük ölçüde karşılandığı yönündeki açıklamalara rağmen fiilen ilerlememekte; Türk vatandaşları, Avrupa Birliği'ne seyahatlerde uzun bekleme süreleri, yüksek ret oranları ve keyfi uygulamalarla karşı karşıya bırakılmaktadır. Avrupa'da eğitim hakkı kazanan pek çok öğrenci reddedilen vize başvuruları nedeniyle yurt dışı eğitim fırsatlarından mahrum kalmaktadır. Türkiye, Avrupa Birliği'ne aday ülkeler arasında vatandaşlarına vizesiz seyahat hakkı tanınmayan tek ülke konumundadır.

Almanya'nın saygın gazetelerinden Frankfurter Allgemeine Zeitung'da yayımlanan bir analizde; Avrupa Birliği'nin Temmuz 2025'te Türkiye ile vize serbestisine ilişkin teknik görüşmeleri yeniden başlatmayı teklif ettiği ancak Ankara'nın bu teklife herhangi bir yanıt vermediği belirtilmektedir. Haberde ayrıca Türkiye'nin bu süreci bilinçli biçimde ağırdan aldığı, görüşmelerin askıya alınmasında Ankara'nın da sorumluluğunun bulunduğu vurgulanmaktadır.

Aynı analizde, Türkiye'de yeşil pasaport kapsamının olağanüstü biçimde genişletilmesinin, fiilen sınırlı bir kesim için vizesiz seyahat imkânı yarattığı; buna karşılık milyonlarca bordo pasaport sahibi vatandaşın vize kuyruklarında beklemeye, ekonomik ve sosyal ayrımcılığa maruz kalmaya devam ettiği ifade edilmektedir. Bu durumun, vize serbestisi müzakerelerinin askıda kalmasına gerekçe oluşturacak bir "denge" olarak kullanıldığı yönünde ciddi değerlendirmeler yapılmaktadır.

Bu çerçevede, kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi ve Türkiye'nin vize serbestisi sürecindeki gerçek tutumunun açıklığa kavuşturulması amacıyla aşağıdaki soruların yanıtlanması önem arz etmektedir:

1. Avrupa Birliği tarafından Temmuz 2025'te vize serbestisine ilişkin teknik görüşmelerin yeniden başlatılması yönünde yapılan teklif Bakanlığınıza ulaşmış mıdır? Ulaşmış ise, bu teklife neden olumlu ya da olumsuz bir yanıt verilmemiştir?
2. Türkiye'nin söz konusu görüşmelere resmî bir yanıt vermemesi, vize serbestisi sürecinin fiilen askıya alınması anlamına gelmekte midir?

3. Görüşmelerin askıya alınmasının sorumluluğu yalnızca Avrupa Birliği'ne mi aittir, yoksa Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin de bu süreçte bilinçli bir tercihi söz konusu mudur?
4. Vize serbestisi sürecinin ilerlememesi nedeniyle Türk vatandaşlarının maruz kaldığı uzun randevu süreleri, yüksek ret oranları ve artan maliyetler konusunda Bakanlığınızın Avrupa Birliği nezdinde yaptığı somut girişimler nelerdir?
5. Yeşil pasaport sayısının son yıllarda olağanüstü biçimde artmasının, Avrupa Birliği ile yürütülen vize müzakerelerinde dolaylı bir "denge unsuru" olarak kullanıldığı iddiaları doğru mudur?
6. Vize serbestisi sağlanmadan yeşil pasaport kapsamının genişletilmesi, vatandaşlar arasında fiilî bir seyahat eşitsizliği yaratmakta değil midir?
7. Avrupa Birliği'nin hukuken yeşil pasaportları tanımama yetkisine sahip olduğu bilinmekteyken, bu uygulamanın ileride Türkiye aleyhine bir yaptırım ya da kısıtlama gerekçesi hâline gelme riski değerlendirilmiş midir?
8. Türkiye'nin vize serbestisi kriterlerini büyük ölçüde karşıladığı yönündeki resmî açıklamalara rağmen sürecin ilerlememesi, dış politikada etkinlik ve müzakere gücü açısından bir zafiyet değil midir?
9. Bakanlığınızın, vize serbestisi sürecinin yeniden canlandırılması için takvimlendirilmiş, kamuoyuna açık bir yol haritası bulunmakta mıdır?